

En bakgrund till analys- och RUS-arbete

Sigrid Hedin & Maria Weimer Löfvenberg

Reglabs Analytikernätverk 20 november

Förordning (2017:583) om regionalt tillväxtarbete

Den regionala utvecklingsstrategin

9 § Den regionala utvecklingsstrategin ska upprättas **utifrån en analys av de särskilda förutsättningarna för hållbar regional tillväxt och utveckling i länet**. Analysen ska ta hänsyn till **funktionella regionala samband** såväl *inom* som *över läns- och landsgränserna* samt till **olika typer av landsbygder och tätorter**.

Uppföljning, utvärdering och redovisning

16 § Den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska **följa utvecklingen i länet och analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet i länet**. I detta arbete ska den uppföljning och utvärdering som gjorts av Europeiska struktur- och investeringsfonderna tas till vara om den har betydelse för länet. Arbetet med analyser, uppföljning och utvärdering ska ske **löpande, systematiskt och långsiktigt**.

Uppföljningen och utvärderingen ska göras utifrån **ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet**. Statistik ska redovisas med **kön som övergripande indelningsgrund**, om det inte finns särskilda skäl mot detta.

17 § Den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska årligen till regeringen rapportera resultatet av den analys, uppföljning och utvärdering som ska göras enligt 16 §.

Rapporten är en del av Tillväxtverkets arbete med regionala analyser...

... genom att

- utveckla och förbättra tillgången till regional statistik och fakta (indikatorer, indelningar, typologiseringar)
- ta till sig extern kunskap om förändringsprocesser
 - forskning, studier, övriga myndigheter
- ta till sig intern kunskap om förändringsprocesser
 - erfarenhetsbaserad kunskap, regioner
- återföra kunskaper till olika interna och externa processer
 - Externt: Regeringskansliet (BP-indikatorer, utveckling av nya indikatorer), utredningar, forskning, utveckling av politikområdet
 - Intern: trendkort, olika rapporteringar till EU, dialog med regioner

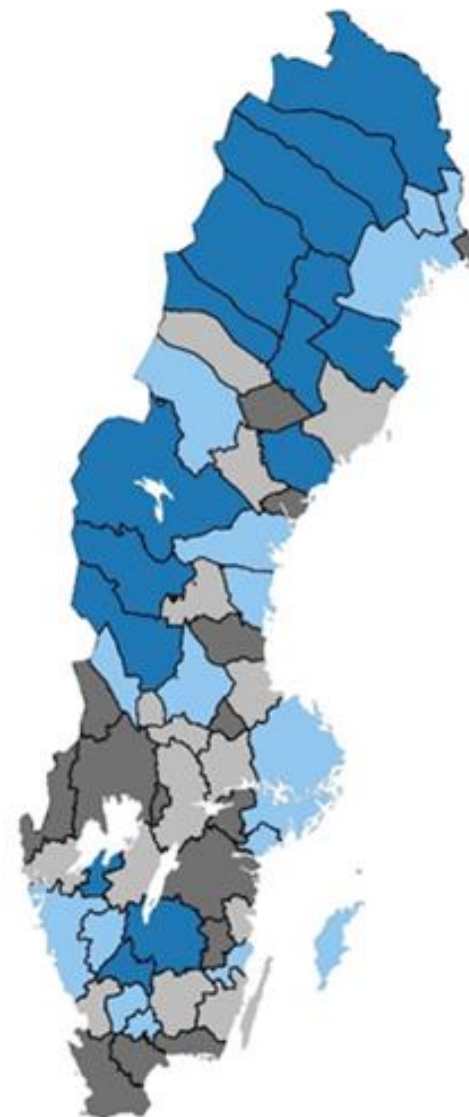

Regional tillväxt med företag i fokus

- ✓ Ekonomisk tillväxt i regioner
- ✓ Företagens geografi
- ✓ Regionala miljöer
- ✓ Regional konkurrenskraft
- ✓ Tillväxt ger välfärd

Det går bra för Sveriges regioner....

- ▶ Högt deltagande på arbetsmarknaden i Sveriges regioner
 - Minskande skillnader mellan män och kvinnor
- ▶ I många regioner drivs utvecklingen av en växande företagssektor
- ▶ Strukturella problem vad gäller försörjning med infrastruktur och service kvarstår

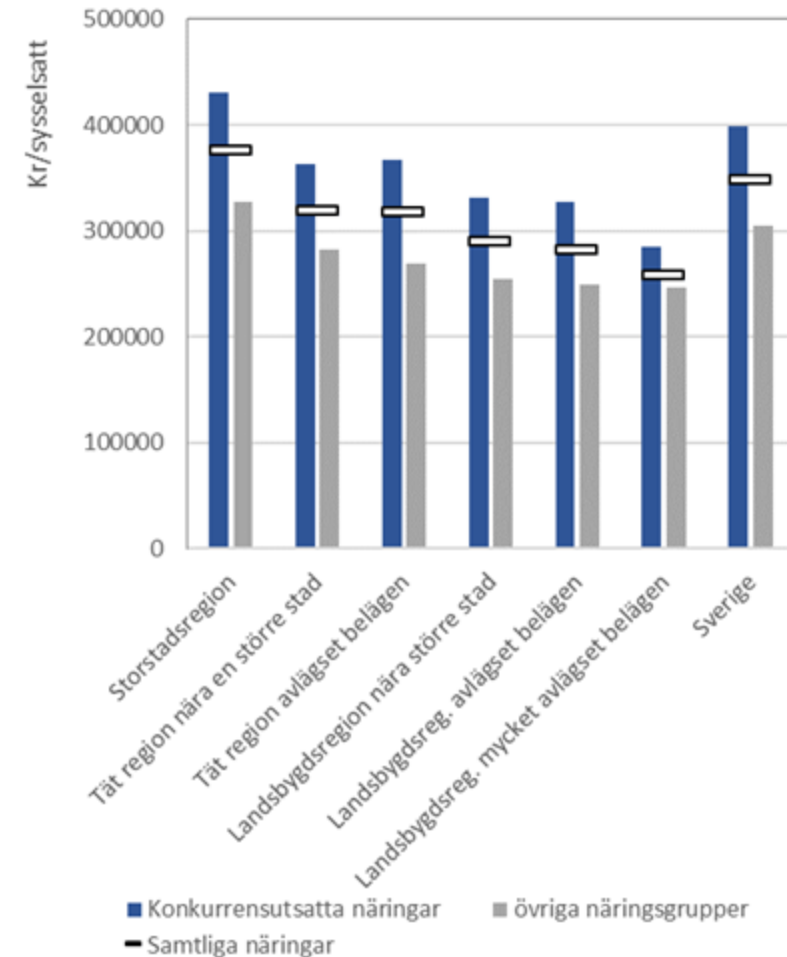
Förvärvsintensitet
i åldersgruppen 20-64 år
2016 (FA-regioner)

procent

... men konkurrenskraften är låg i många delar av landet, inte (alltid) kopplat till län

- Ökat utbildningsgap mellan regioner och mellan kvinnor och män
- Demografiska faktorer, flyttningar försvårar förnyelsen i många regionala och lokala ekonomier
- Storstadsregioner har fördelar att skapa globalt konkurrenskraftiga företag
- Arbetsproduktivitet och inkomsterna är mycket högre i storstadsregionerna, men tillväxttakten är inte sällan större i landsbygdsregioner
- Snabb spridning av innovationer/teknik mellan olika sektorer och delar av landet är avgörande.

Arbetsproduktivitet i konkurrensutsatt sektor samt övriga näringar; regiontyper, år 2016

En kunskapsutvecklande rapport

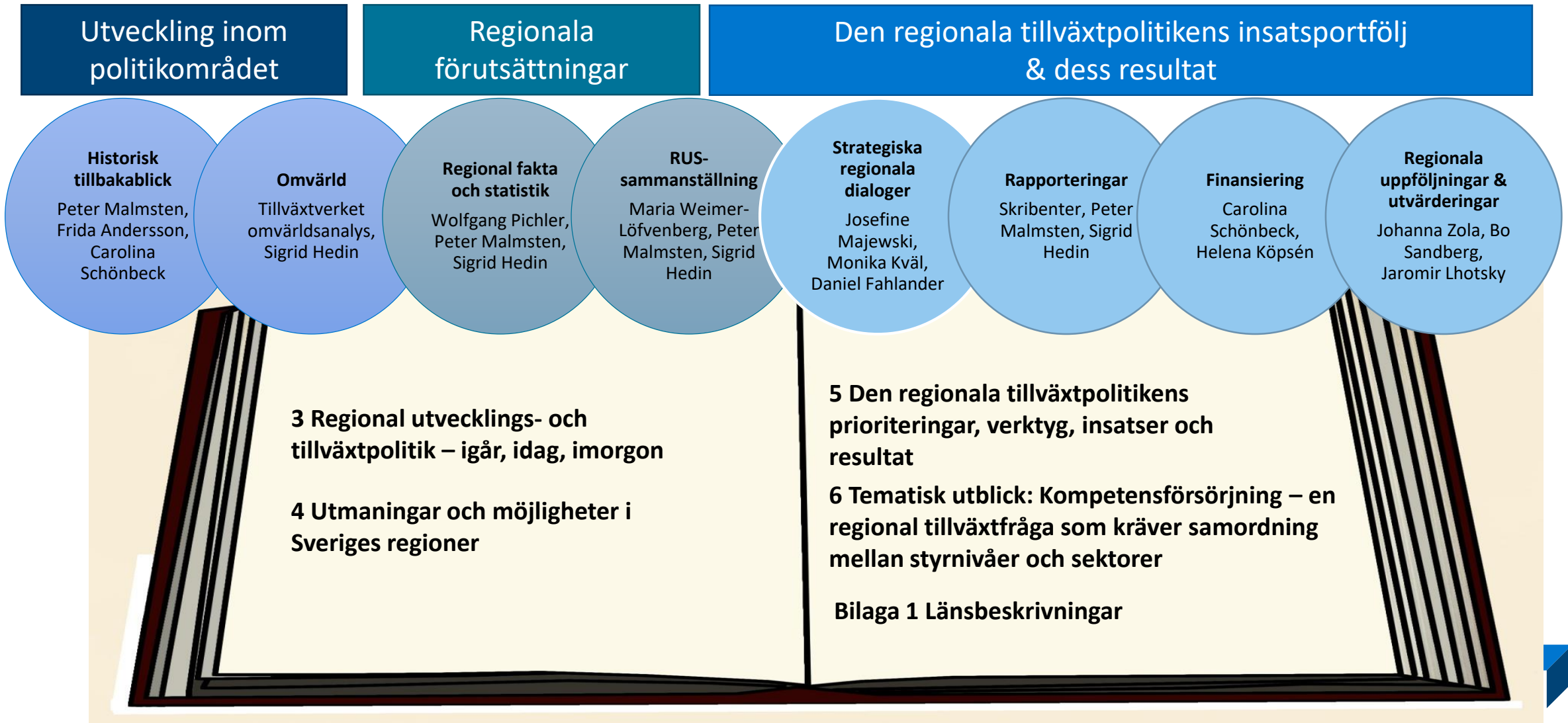
RB 2018 Uppdrag 2.7

- Ta fram en kunskapsutvecklande rapport där myndigheten ska **beskriva och analysera** utveckling och resultat inom regional tillväxt.
- Analysen ska ta **hänsyn till olika territoriella förutsättningar**.
- En **länsvis analys** av hur **prioriteringar och resultat** i det regionala tillväxtarbetet **kopplar till utvecklingen** i länen ska redovisas.

Skapa helhetsbild av det regionala tillväxtarbetet

Utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft

Rapportens huvudresultat

Behovet av en platsbaserad politik har ökat

- Hanteringen av komplexa samhällsutmaningar kräver en ansats som sträcker sig över styrnivåer på lokal, regional, nationell och internationell nivå och sektorer.
- Det ser inte likadant ut i alla delar av Sverige.
- Kunskapen om platsens specifika förutsättningar är viktigt för utformandet av en effektiv politik.
- Hänsyn behöver tas till näringslivsstruktur, absoluta och komparativa fördelar, befolkningstäthet och avstånd till marknader.

Bilden av insatser och resultat är splittrad

Även med liknande
prioriteringar på regional nivå

Varierar inriktning,
rapportering och finansiering

Detta leder till att den
heltäckande bilden av regionernas
tillväxtarbete blir oklar

Tydligare grepp behövs om den regionala tillväxtpolitiken

Heltäckande utredning om regionala tillväxtpolitikens nuläge och framtid

Tydligare återrapportering av insatser i relation till inomregionala skillnader

Pröva nya arbetsätt genom pilotprojekt

Tillväxtverket
utveckla analysunderlag
förbättra datakvalitet
implementera nytt nationellt uppföljningssystem

▶ Några nedslag ang. RUS

Tillväxtverkets arbete med RUS:ar

Inklusive remisser

- ▶ En av Tillväxtverkets roller är att ha en överblick över länens regionala utvecklingsstrategier. I den ingår att **uppdatera en årlig sammanställning** av de regionala utvecklingsstrategiernas aktualitet, innehållande bland annat uppgifter om giltighetstid och underliggande handlingsplaner.
- ▶ Uppgiften har koppling till myndighetens instruktion § 1 p 2, *Förordning (2009:145) med instruktion för Tillväxtverket*, som anger att Tillväxtverket ska ”genomföra insatser som främjar ett aktivt regionalt tillväxtarbete i länen samt i det arbetet utveckla och förbättra förutsättningarna för dialog, samarbete och lärande mellan olika relevanta aktörer på nationell, regional och lokal nivå”.

De regionala utvecklingsstrategierna – ett nedslag under 2018

Regeringen, (2017), *Förordning om regionalt tillväxtarbete*, SFS 2017:583

- 10 § Den regionala utvecklingsstrategin ska utarbetas i samverkan med berörda kommuner, landsting samt länsstyrelser och andra berörda statliga myndigheter. Strategin ska förankras väl lokalt och regionalt.
- 14 § Den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska samordna insatserna för genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Samordning ska ske med berörda kommuner, landsting samt länsstyrelser och andra berörda statliga myndigheter.
- 16 § Den som har ansvaret för det regionala tillväxtarbetet ska följa utvecklingen i länet och analysera, följa upp och utvärdera det regionala tillväxtarbetet i länet.

Policyutveckling

– var har vi varit, var befinner vi oss, vart är vi på väg?

	Sammanhållnings-orienterad urban och regional politik	Tillväxtorienterad urban och regional politik	Politik för inkluderande tillväxt i städer och regioner
Mål	Tillfällig kompensation för stagnerande regioners lokaliserings-nackdelar	Ta fram outnyttjad potential i alla områden genom att förbättra urban och regional konkurrenskraft	Främja både equity och tillväxt i städer och regioner
Enhet för insats	Administrativa regioner/städer och företag	Funktionella ekonomiska områden	Funktionella urbana områden (av alla storlekar) som reflekterar den verklighet där människor bor och arbetar
Strategier	Sektorsansats	Integrerade utvecklingsprojekt för ekonomisk tillväxt	Flerdimensionell livskvalitet för alla
Verktyg	Bidrag och statsstöd	Investeringar i infrastruktur för att utnyttja olika platsers konkurrens fördelar	Integrerade policypaket som adresserar både fysiskt / miljömässigt kapital samt human / socialt kapital
Huvudaktör	Huvudsakligen centralregeringar	Olika styρνivåer och näringslivet	Partnerskap på tvärs över styρνivåer, samt mellan offentlig och privat sfär, och civilsamhället

Vart är vi på väg?

- ▀ Trender att hantera inom regionalt tillväxtarbete
 - Ekonomiskt: Ny ekonomisk geografi fortfarande giltig, dvs. täthet och storlek underlättar kunskap och innovation, hur hantera ”medelinkomst-fällan”?
 - Socialt: Arbetslöshet, segregation, migration/integration, hur hantera missnöjets geografi som i viss mån är platsrelaterad?
 - Miljö: Klimatförändringar, energiomställning, ändliga resurser
 - Politik:
 - » Behov av plats-baserad politik samt flernivåstyre och tvärsektoriellt arbete för att hantera komplexa samhällsutmaningar
 - » Resultatfokus, programteori och lärande för att hantera systemarbete
 - » Regional välfärdspolitik möter regional utvecklingspolitik i 21 regioner

Regionala utvecklingsstrategier

Status 2018

- Många nya eller reviderade RUS-ar --> nya prioriteringar?
- Fem län under 2018
- Bred tematisk inriktning
- Platsbaserad ansats påtaglig
- Inriktning i linje med Nationell strategi och dess prioriteringar - internationellt samarbete något svagare
- Områden på frammarsch: Samhällsplanering och hantering av sociala utmaningar

Många nya eller reviderade RUS:ar

Status enligt RUS-sammanställningen 2018

- Check 2018: Blekinge, Kalmar, Norrbotten, Stockholm, Sörmland, Örebro
- Check 2019: Halland, Jämtland, Jönköping, Kronoberg, Skåne, Värmland, Västerbotten, Västernorrland, Västmanland
- Check 2020: Dalarna, Gävleborg, Uppsala, Östergötland
- Check 2021: Västra Götaland
- Check 2025: Gotland

Regionala utvecklingsstrategier

Bred tematisk inriktning - antagna RUS per 1 aug 2018

Övergripande tematik	Attraktivitet / attraktiva livsmiljöer/ samhällsbyggnad				Ekonomisk (företags) utveckling				Övrigt
Mål / prioritering	Skapa fördelar av läget	Bättre och effektivare kommunikationer	Social sammanhållning	Miljö och energi	Dynamiskt näringsliv	Nyskapande region	Kunskapsregion	Internationalisering	
Förekomst i RUS	18	16	11	7	7	13	16	6	8

Regionernas (uppföljningar och) utvärderingar 2016-2017

- Många olika typer av insatser men näringslivssatsningar flest (mer än en region)
- Regionerna utvärderar sin verksamhet i olika grad
- VG-regionen har beställt flest utvärderingar (23 av 49)
- Svårt att hitta en metodologisk eller analytisk noggrannhet som möjliggör att generalisera resultaten till andra situationer.
- Behövs en ökad samsyn kring centrala begrepp och metoder
- En gemensam publiceringsdatabas